

Evaluering af forsøg med stordagpleje i Rebild Syd

-Stordagpleje uden for eget hjem

Baggrund

Forsøget med stordagplejen i Rebild Syd er startet på baggrund af et ønske om at afprøve en alternativ form for dagpleje. Fokus med forsøgsordningen er at skabe attraktive arbejdspladser og en god pasningsmulighed for forældrene.

Forsøget har ligeledes til formål at imødekomme nogle af de rekrutteringsudfordringer, der har været på dagtilbudsområdet i kommunen. En del forældre ønsker kun pasning i dagpleje – i højere grad end dagtilbuddene p.t. kan rekruttere dagplejere.

Forsøget har kørt fra september 2021 til udgangen af september 2022 og er omfattet af en lokalaftale indgået mellem FOA Nordjylland og Børnehaverne i Rebild Kommune.

Forsøgsordningen er et initiativ i forlængelse af Rebild kommunes deltagelse i Velfærdsaftalen, hvor kommunen over en årrække fritages fra en række nationale såvel som kommunale regler og retningslinjer på dagtilbudsområdet. Aftalen giver mulighed for at udvikle dagtilbud, som passer til de lokale ønsker og behov.

Lovgivning

Forsøget med stordagplejen er oprettet i henhold til bestemmelserne i dagtilbudsloven §21 stk. 1. og §22 stk. 2.

I vejledningen om dagtilbud m.v. udarbejdet af Børne- og Undervisningsministeriet fortolkes §21 stk. 1: således: "at dagplejen skal etableres i dagplejerens private hjem, børnenes private hjem eller i andre velegnede lokaler i børnenes hjemlige miljø, eksempelvis i boligbebyggelse eller bofællesskaber i børnenes hjemlige miljø".

Stordagplejen er etableret i multihallen i Rørbæk, som er en aktiv del af det fællesskab og lokalliv, der er i Rørbæk by. Herudover er multihallen, og børnehaven beliggende ved side af multihallen, opført i foreningsregi og finansieret ved hjælp af frivilliges arbejdskraft. Grundet det stærke lokale fællesskab i Rørbæk og børnenes og dagplejernes kendskab og brug af multihallen, vurderes lokalerne af Rebild Kommune til at være et, i forhold til vejledningen til dagtilbudsloven, tilsvarende eksempel på egnede lokaler som eksempelvis boligbebyggelse eller bofællesskaber. I vejledningen til dagtilbudsloven står der følgende:

246. Dagplejen adskiller sig fortrinsvis fra daginstitutioner ved, at pasningen omfatter et mindre antal børn, og at pasningen som udgangspunkt foregår i enten dagplejerens eller børnenes private hjem. Det forudsættes, at dagplejeren eller barnet har tilknytning til det hjem eller lokale, der benyttes til dagplejen.

§22 stk. 2 i dagtilbudsloven beskriver, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der i dagplejen kan modtages op til 10 børn, hvis dagplejen varetages af flere personer. Dette er gældende for forsøgsordningen i Rørbæk.

Beskrivelse af forsøget

Stordagplejen i Rebild Syd er beliggende i et særskilt lokale tilhørende den lokale multihal i Rørbæk. Multihallen og den lokale børnehave, som er beliggende ved siden af stordagplejen, er begge finansieret af lokale frivillige. Det er således gældende for byen, at der er en stor grad af fællesskabsfølelse og opbakning om det lokale. Placeringen i multihuset gør også, at børnene møder andre lokale, som bruger multihuset i løbet af dagen.

Stordagplejens egne lokaler har en lille entre med pusleplads og adgang til toiletter. Derudover er der et rum med sofagruppe og et køkkenområde. Børnene har selv mulighed for at deltage i dekoreringen af rummet, og der kan nemt flyttes rundt for at imødekomme børnenes behov. Stordagplejens miljø og faciliteter kan derved siges at være af hjemlig karakter for børnene.

Stordagplejen beskæftiger to fuldtidsansatte på gennemsnitligt 37 timer ugentligt og en deltidsansat på gennemsnitlig 30 timer ugentligt. Den deltidsansatte er ansat som flyver, og kan ligeledes bruges som flyver hos dagplejere i eget hjem.

Der kan modtages op til 8 fast indskrevne børn + gæstebørn. Der kan dog ikke passes mere end 10 børn i stordagplejen, og den enkelte dagplejer kan på intet tidspunkt passe mere end 5 børn. Børnene indskrives ved en af de to fuldtidsansatte dagplejere, og hver dagplejer kan maksimalt have indskrevet 4 børn.

Børnehaverne Rebild Syd og Rebild Kommune garanterer, at der til en hver tid er den arbejdskraft i stordagplejen, der er nødvendig, for at passe de givne antal børn i den aktuelle åbningstid. Derudover er der mulighed for, at børnene kan komme i gæstepleje hos områdets andre dagplejere i tilfælde af sygdom og i ferieperioder.

Stordagplejen deltager i legestue sammen med distriktets dagplejere i egne hjem hver 14. dag.

Åbningstiden i stordagplejen er 48 timer ugentligt som i kommunens resterende dagplejer. Den aktuelle åbningstid er 6.45-16.30, fredag dog kun åben til 15.45.

Antal indskrevne børn i 2022

jan.	feb.	Mar.	Apr.	maj	Jun.	jul.	aug.	Sep.
5	5	5	5	6	7	5	7	8

Antal anvendte gæstepladser i 2022

jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug. (Frem til 15/8)	I alt p.t.
6	30	23	21	7	15	19	18	139

Stordagplejens personale indgår i koordineret pasning på lige fod med Rebild Kommunes dagplejere i egne hjem. Stordagplejen kan passe op til 10 børn i alt, hvilket betyder, at der i de perioder med færre end 8 indskrevne børn kan være flere end 2 gæstebørn i pasning. Dette

har man ikke været opmærksom på og benyttet sig af før 1. maj. Derfor er der flere gæstepasninger fra maj og frem. For året 2022 har der været i alt 139 gæstepasninger frem til 15/8.

Beskrivelse af forskel mellem dagpleje i eget hjem, vuggestue og stordagpleje.

Formelt set er forskellen på en dagpleje og en vuggestue, at der i en vuggestue er ansat uddannet personale som eks. pædagoger og pædagogiske assistenter. Dette er ikke et krav for dagplejere. I stordagplejen i Rørbæk er der ansat 2 pædagoger og 1 u-uddannet. De tre personaler har derudover forskellige kurser og efteruddannelser.

Stordagplejen er et alternativ mellem dagpleje i eget hjem og vuggestue, da den rummer kvaliteter fra begge typer af dagtilbud. I stordagplejen mødes børnene af de samme voksne hver dag og er i et trygt og roligt miljø med få børn på matriklen. Samtidig udvikles børnenes sociale kompetencer, da de hver dag har omgang med flere børn og voksne end i en dagpleje i eget hjem. Derudover er der mulighed for at flere af de børn, som går i stordagplejen kan følges videre i børnehave.

Samtidig giver stordagplejen mulighed for faglig sparring omkring børnene, da der er flere dagplejere, som deltager i dagligdagen. Således sikre stordagplejen et attraktivt arbejdsmiljø for dagplejerne med mulighed for 37 timers arbejdsuger og mere fleksible arbejdstider end i dagplejer i eget hjem. Ligeledes er stordagplejen i modsætning til vuggestuen ikke en institution, hvilket gør, at børnene ikke vil blive passet af vikarer.

I modsætning til dagplejer i eget hjem er det en fordel i stordagplejen, at det ved fratrædelse af en dagplejer ikke er børnene, som skal flyttes, men personalet som bliver ansat i dagplejen.

Endelig er stordagplejer hurtigere at oprette og nedlægge end vuggestuer, hvilket gør dem mindre konjunkturfølsomme. Derudover vil stordagplejen kunne være med til at holde dagplejerne på arbejdsmarkedet i længere tid, da de 37 timers arbejdsuger kan gøre, at en dagplejer kan gå ned i tid fra at arbejde som dagplejer i eget hjem og til at arbejde i en stordagpleje.

Nuværende erfaringer

Fra dagtilbuddet:

Der er generelt en fin søgning af børn til stordagplejen. Der opleves ikke et fravalg af tilbuddet sammenlignet med andre dagplejere i distriktet. Der er dog ikke mange børn i distriktet, hvilket på visse tidspunkter giver et lavere børnetal, da forældre ofte ønsker tilbud, som er beliggende meget tæt på bopæl. Dette ønske om tilbud tæt på bopæl har været årsag til, at nogle forældre fra andre byer har fravalgt stordagplejen.

Det er en kvalitet, at man har flere øjne på børnene, og at personalet kan sparre med hinanden. Tilbuddet giver mulighed for at lave forskellige grupper med børnene og for på visse tidspunkter at benytte ressourcerne anderledes for på den måde give enkelte børn noget

særligt. På den måde kan stordagplejen være et alternativ til de børn, som ikke ville kunne passes i dagplejer med kun 1 voksen.

Der er 6,5 time pr. uge, hvor alle tre ansatte er i stordagplejen. Dette giver lidt tid til en gang ugentligt at have et fællesmøde. Der er fortsat mulighed for at have 4 aftensmøder, som man også har i andre dagplejer.

Stordagplejen har gode muligheder for at være vært for legestue i distriktet, hvilket de fast er hver 14. dag. Derudover giver stordagplejens størrelse mulighed for at dagplejere fra egne hjem kan sende flere børn fra samme dagpleje i gæstepasning sammen i stordagplejen.

Ydermere kan stordagplejens personale hjælpe til i gæstehuset, grundet deres overenskomstæssige ansættelse uden for eget hjem. Dette giver øget fleksibilitet i kommunens personaleanvendelse.

Fra personalet:

Personalet giver klart udtryk for, at de er utroligt glade for arbejdsformen og udtaler: *"Det er et fedt koncept"*. De har ikke glædet sig så meget til at komme på arbejde i mange år. Det er rart at kunne være dagplejer uden at arbejde mere end 37 timer, at være i eget hjem og det er en stor fordel at have at have kollegaer i det daglige man kan sparre med. Det er dog anderledes end at arbejde i eget hjem.

Stordagplejen giver mulighed for, at personalet kan have en kortere arbejdstid end almindelige dagplejere samt at arbejde et andet sted end ud fra eget hjem. Dette, sammen med at de har mulighed for at have en mere fleksibel arbejdstid, gør arbejdet i stordagplejen mere attraktivt for dagplejere.

Fra forældrene

I forbindelse med opstarten af stordagplejen været det været en proces at få børn og forældre til at føle sig trygge ved personale og konceptet omkring stordagplejen. Det har således taget tid i forbindelse med opstarten at få udbredt og forklaret forældrene i nærområdet, hvad en stordagpleje er. Der er sammen med det større kendskab til stordagplejen blevet en større efterspørgsel på både faste- og gæsteplads i stordagplejen.

I forbindelse med evalueringen af forsøget med stordagplejen i Rørbæk er der blevet rundsendt spørgeskemaer til de forældre, som har haft børn indskrevet i stordagplejen og de forældre, som har haft børn i gæstepasning i stordagplejen. Da forsøgsordningen har kørt i relativt kort tid, er antallet af respondenter lille. Det er derfor ikke muligt at drage statistiske konklusioner på baggrund af besvarelserne.

Forældre til indskrevne børn i stordagplejen:

Fem forældre til børn, som har været eller er indskrevet i stordagplejen, har besvaret spørgeskemaet. De fem forældre kommer fra henholdsvis Rørbæk og Nørager og to kommer andre steder fra.

Fire af forældrene har selv valgt stordagplejen, da de ser en fordel i, at det er i forbindelse med børnehaven og gerne ville have en lokal dagpleje og ikke en vuggestue. En forælder svarer, at det var den eneste ledige plads, de kunne få.

En af de fem forældre svarer, at de ikke har ønsket stordagplejen, men at de gerne ville følge med deres dagplejemor, som fik arbejde i stordagplejen.

Forældrene oplever generelt stordagplejen som et lille og trygt pasningstilbud med få kendte voksne, som opleves som nærværende og tæt på. Ligeledes beskrives det generelt at børnene trives og udvikler sig ved at gå i stordagplejen. Ydermere beskriver nogle forældre, at de kunne ønske sig mere leg udendørs.

I alt vil tre ud af fem forældre anbefale stordagplejen til andre. To af forældrene svarer "ved ikke", til hvorvidt de vil anbefale den til andre.

Forældre til gæstepassede børn i stordagplejen:

Otte forældre til børn, som har været i gæstepasning, har besvaret et spørgeskema om deres oplevelse med gæstepasningen.

Fem ud af de otte forældre har haft deres børn i gæstepasning flere gange i stordagplejen. De kommer fra bl.a. Rørbæk og Nørager.

Forældrene har primært fået tilbudt stordagplejen og har takket ja til tilbuddet. To forældre har selv ønsket stordagplejen som gæstedagpleje. Ligeledes skriver flere af forældrene, at det var det, der var muligt at få som gæstedagpleje.

Den generelle opfattelse af stordagplejen er, at det er et lille og trygt pasningstilbud med få kendte voksne, og at de voksne opleves som nærværende og tæt på.

Syv ud af otte af respondenterne vil gerne benytte stordagplejen som gæstepasning en anden gang og uddyber bl.a. med, at de har fået glade og trygge børn hjem, når de har været i pasning i stordagplejen.

Økonomi

En stordagpleje etableret uden for eget hjem adskiller sig også fra dagplejere i eget hjem på økonomien. For dagplejere i eget hjem gælder det, at de har et skattefradrag på 60% for kost, slitage og sanitære forhold. Dette er dog ikke muligt at benytte med de gældende regler for en stordagpleje uden for eget hjem.

Økonomi generelt ift. stordagpleje

Ift. økonomien omkring oprettelse af stordagpleje har FOA lavet en beregning heraf på baggrund af de nuværende erfaringer ift. de få stordagplejer, der er oprettet. FOA har regnet på forskellen i pris mellem dagpleje, stordagpleje (dagpleje udenfor eget hjem) og vuggestue. Denne beregning er suppleret med tallene for Rebild Kommune konkret ift. dagpleje og stordagpleje.

Af nedenstående tabel kan ses prisen for pasning af 8 børn i dagpleje, stordagpleje (dagpleje udenfor eget hjem) og vuggestue – både forskellen på baggrund af FOA's beregninger og på baggrund af konkrete beregninger for Rebild Kommune.

Som det ses er der en forskel i lønudgiften i forsøgsordningen i Rebild syd sammenlignet med den beregning der er på landsplan. Det konkrete tilbud er godt 100.000 kr. dyrere end landsgennemsnittet, hvilket skyldes at der ansat pædagoger og dagplejer med høj anciennitet.

Beregning af udgift til dagpleje, stordagpleje og vuggestue

1. Hvad er lønudgiften ved pasning af otte børn på 2 år?			Rebild Kommunes egne tal	
Dagpleje, 4 børn pr. medarbejder (2 medarbejdere)	Pris/mdr.	Pris/år	Pris/mdr.	Pris/år
Dagpleje i alt (gns. for hele OK)	66.443 kr.	797.317 kr.		
Dagplejere, 4 fuldtidsbørn * 2	66.446 kr.	797.356 kr.		
Stordagplejere – 2 på 37 t/u og 1 på 30 t/u	88.965 kr.	1.067.580 kr.	99.034	1.188.410
2. Vuggestue, 3 børn pr. medarbejder (2,67 medarbejdere)				
Pædagog (75 pct.)	73.440 kr.	881.280 kr.	99.573	1.194.872
Pædagogisk assistent (15 pct.)	13.054 kr.	156.649 kr.		
Pædagogmedhjælper (10 pct.)	7.277 kr.	87.322 kr.		
Pris for pasning i alt, 2,67 medarbejder	93.771 kr.	1.125.251 kr.	99.573	1.194.872
<i>r. voksen, svarende til at 8 børn skal passes af 2,67 medarbejdere</i>				
3. Prisforskel på vuggestue/dagpleje				
Dagpleje i alt (gns. for hele OK)	66.443 kr.	797.317 kr.		
Dagplejere, 4 fuldtidsbørn	66.446 kr.	797.356 kr.		
Stordagplejere 2 på 37 t/u og 1 på 30 t/u	88.965 kr.	1.067.580 kr.		
Vuggestue	93.771 kr.	1.125.251 kr.		
4. Data				
	Antal	Samlet løn	Vores tal	
Dagpleje i alt	7.743,30	33.221,50		
Dagplejere, 4 fuldtidsbørn	7.735,30	33.223,20	32.012	Inkl. funktionstillæg for 5. barn
Stordagplejere	8	31.651,00	35.233	
Pædagog	24.885,90	36.720,00	37.293	
Pædagogisk assistent	5.053,40	32.635,30	32.713	
Pædagogmedhjælper	22.023,70	27.288,00	27.048	

Økonomi i forsøgsordningen i Rørbæk

I forsøgsperioden har Rørbæk idrætsforening ikke opkrævet leje for brug af lokalerne. Derfor har stordagplejen blot skullet betale forbrug af vand og varme for at benytte lokalerne i multihuset. Efter forsøgsperioden vil der dog også skulle indgå udgifter til leje af lokalerne.

I forbindelse med etableringen af stordagplejen har der været udgifter for 34.660 kr.

Lønudgiften er samlet set på et år (2022) på 1.188.410 kr., hvilket dækker den konkrete lønudgift til de ansatte. Tildelingen i 2022 forventes at være på 6,8 børn – hvilket giver en tildeling på 660.669 kr. i 2022.

Der har været en del sparet udgifter til gæstepasning i perioden fra 1. januar til og med medio august på godt 50.000 kr. I stordagplejen kan distriktets børn være i gæstepasning uden det udløser ekstra udgifter. Dette anslås at give en samlet besparelse på gæstepasning på godt 80.000 kr. i løbet af hele 2022.

På baggrund af dette vil den årlige merudgift (ved 6,8 indskrevne børn) være på ca. 475.000 kr. for Rebild syd. Såfremt tilbuddet havde kørt med 8 indskrevne børn i hele periode vil den forventede merudgift ved ordningen have været 400.000 kr.

Med den nuværende tildelingsmodel må der således forventes en merudgift ved drift af stordagpleje på mellem 400.000 – 500.000 kr. (med FOA's gennemsnitsløn på stordagpleje på ville udgiften have været på ca. 280.000 kr. ved 8 indskrevne børn, som dog er på baggrund af lille erfaringsgrundlag, da der ikke er mange stordagplejer)

I tabellen herunder ses beregninger for stordagplejens økonomi med forskellige antal indskrevne børn. Beregningerne er lavet på baggrund af de faktiske tal fra 2022. Der indgår ikke leje af lokaler i beregningerne. I 2022 forventes der i gennemsnit indskrevet 6,8 børn, hvilket giver en merudgift på 472.748 kr. sammenlignet med dagplejere i eget hjem.

	Samlede udgifter 2022	
Børn indskrevet	8	6,8
Samlet lønudgift	1.188.410	1.188.410
Gæstebørnspladser – sparet (skøn)	10.000	81.600
Madordning	30.240	30.240
Forbrugsudgifter	15.000	15.000
Øvrig drift	18.400	18.400
Samlet udgift	1.242.050	1170.450
Samlet tildeling (jf. tildelingsmodel)	813.168	634.062
Merudgift	398.026	472.748

Hvis der politisk besluttes, at budgettildelingen til stordagpleje udvides med f.eks. et tillæg på 400.000 kr. årligt, vil forældrebetalingen generelt i dagplejen stige med samlet 100.000 kr. fordelt på alle dagplejepladser. Der vil samtidig komme en merudgift på samlet 196.000 kr. primært til øget tilskud til private pasningstilbud, da tilskuddet hertil fastsættes efter budgettet for kommunal dagpleje. Ved at øge budgettet til stordagplejen med 400.000 kr. vil der dermed komme en afledt merudgift på 96.000 kr. netto for kommunen, så udgiften samlet bliver på 496.000 kr. Ved oprettelse af stordagpleje i andre distrikter i kommunen vil der også her være en tilsvarende merudgift/budgettildeling.

Erfaringer fra andre kommuner

Stordagplejer er et nyt koncept ikke blot for Rebild Kommune, men for hele dagtilbudsområdet i Danmark. Derfor er der ikke mange kommuner, som har erfaringer med dette område. Der er til denne evaluering blevet indsamlet information fra tre andre kommuner, som har erfaringer med stordagplejer.

I den ene af kommunerne har man besluttet at nedlægge initiativet, da der ikke var politisk opbakning til projektet.

I de to andre kommuner har man mellem 8-10 børn med plads til 2 gæster. Til dette har man tre fuldtidsansatte dagplejere, men specielt til 8 børn er dette ifølge de adspurgte i overkanten. Den ene af stillingerne vil således kunne udfyldes af en deltidsmedarbejder. De resterende timer for den tredje dagplejer blev i begge kommuner benyttet som flyver i andre dagplejere og til at dække ind for sygdom. Derudover benyttedes den tredje dagplejer til at dække åbningstiderne ind, således at dagplejerne kan have en 37 timers arbejdsuge.

Der benyttes kommunalt enten lejede eller ejede bygninger til stordagplejerne i de to andre kommuner. Samtidig er der fokus på at gøre lokalerne hjemlige.

I de to kommuner, hvor stordagplejerne er i drift, er taksten pr. barn den samme, som for dagplejerne i eget hjem. Økonomisk vurderer de to kommuner derfor, at det grundet den højere normering er dyrere for dem at have stordagplejer uden at de konkret havde regnet på økonomien på det. Ligeledes vurderer kommunerne, at økonomien kan se anderledes ud, hvis man kan udnytte fradrag for mad og husleje, som dagplejere i eget hjem kan.

For alle tre adspurgte kommuner er det herudover gældende, at de har oprettet stordagplejer for at imødekomme rekrutteringsudfordringer på dagplejeområdet. Dette har de alle haft succes med, og medarbejderne er meget tilfredse med denne nye type dagpleje.